

ELS TRESORS DE LES MALES HERBES

El verd a la ciutat ja no es veu com a decoració o destorb: neteja l'aire, aclareix la ment, alberga insectes antiplagues i alimenta altres animals. Científics i entitats vindiquen el valor de les males herbes. L'etnobotànica de l'asfalt descobreix la bellesa i la utilitat del «tercer paisatge».

PER MICHELE CATANZARO

Un diumenge al matí, un grupat de persones s'enfilen pels pendents de Montjuïc collint plantes selvàtiques. Els guia Filippo Micoletti, apassionat de l'agricultura alternativa. «Aquesta és una crucifera, de la família de les cols -explica Micoletti-, n'hi ha prou comptant els pètals i els sèpals per reconeixe-la i saber que és comestible». Al final del passeig, el grup cuina els vegetals recollits i se'ls menja.

En els últims anys, s'han multiplicat els col·lectius que fan aprofitament del verd urbà. Amb les taronges amargues dels arbres que decoren una plaça es pot fer mermelada. Amb les olives d'una olivera trasplantada en una rotonda es pot fer sabó. En la comunitat xinesa es recull la dent de lleó; en la tibetana, el blet blanc, i en la italiana, la xicoira.

Llavors sota l'asfalt

Les males herbes ja no semblen tan dolentes. Hi ha els qui deixen que creixin en escocells i horts urbans. No són brossa per eliminar: tenen un valor. «Intentem arrencar coses que sempre tornen a sortir. A sota de l'asfalt hi ha llavors que creixen amb una mica d'aigua i de terra. La naturalesa no comença al Montseny: la tenim al costat», afirma Evarist March, botànic i col·laborador del Celler de Can Roca.

«Si volem mantenir l'ecosistema, hem de canviar de model cultural: les males herbes no són lletges, sinó

Juan Bernardo Martín Corral, de Parc i Jardins, entre ravenisses blanques, al parc de les Glòries.

LAURA GUERRERO

útils, boniques i interessants», afirma Gilles Clément, paisatgista i autor del *Manifiesto del tercer paisaje* (GG, 2018), en el qual reivindica el valor dels sistemes biològics que prosperen a la frontera entre ciutat i camp.

«Hem d'entendre el paper del desordre als espais urbans. Una vegetació espontània cuidada pot diversificar i ser bonica», afirma Marc Talavera, president d'Eixarcolant, col·lectiu dedicat a l'avaluació de les plantes silvestres comestibles.

Flora pionera

Les males herbes urbanes tenen un nom més noble: *vegetació ruderal*. «Són plantes capaces de viure en un ambient brut i regirat, on passen les persones i els animals fan les seves necessitats. En aquest entorn abunda un tipus de nitrogen que no facilita el creixement vegetal», explica Jordina Belmonte, botànica de l'Institut de Ciències i Tecnologies Ambientals (ICTA-UAB). No obstant, plantes com les malves, les ortigues i les parietàries saben sobreviure al mig de tot això.

«Aquestes herbes són molt adaptables. Una bossa de pastor te la trobes igual a la ciutat que en alta muntanya. Solen ser plantes colonitzadores. Les llavors de xenixell s'enganxen als pneumàtics per dispersar-se», explica Eduardo Barba, jardiner i autor d'*Una flor en el asfalto* (Tres Hermanas, 2021), una guia d'herbes urbanes.

«Aquestes plantes s'han d'espavilar perquè ningú les cuida. Produïxen unes

